

فصل، سه تقریظ، فهرست نام فارسی، عربی، انگلیسی و علمی و نیز یک کتابشناسی برخوردار است. در هر فصل افزون بر آیاتی که نام گیاه در آن آمده است، نامهای متداول در زبانهای گوناگون، نامهای علمی و مباحث علمی مربوط به آن آمده است.

📖 فقه

● امر به معروف و نهی از منکر

حسین نوری. ترجمه محمد اشتهاردی. (چاپ پنجم: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۳۱۱ص، رقی
در این کتاب در ضمن شش فصل مسائل و مباحث مختلف مرتبط با دو فریضه بزرگ امر به معروف و نهی از منکر به بحث نهاده شده است. کتاب با پیشگفتاری از مترجم و مقدمه‌ای از مؤلف محقق، حضرت آیت الله نوری شروع شده است و با فصل اول که عهده دار تبیین جایگاه امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه قرآن است، ادامه یافته است. بررسی روایات موضوع، تبیین دقیق معنای دو واژه معروف و منکر و چگونگی حکم امر به معروف و نهی از منکر (شرعی و یا عقلی بودن و جوب، عینی و یا کفایی بودن آن)

معرفیهای گزارشی

📖 کلیات

● المعجم المفهرس للقرآن

محمد فؤاد عبدالباقی. (قم، مؤسسه انصاریان للطباعة والنشر، ۱۴۱۷).

۲۵۶ص، رقی

فرهنگ واژه یاب قرآنی محمد فؤاد عبدالباقی، اثری است کارآمد و بس مشهور. می دانیم که آن محقق در ذیل واژه ها بخشی از آیه مشتمل بر آن واژه را آورده است. در این چاپ متن آیه ها حذف شده و آدرسها، پی در پی آمده و بدین سان حجم کتاب بسی کم شده است. در بخش دوم فهرست موضوعی آیات آمده است که آن نیز سودمند است. فهرستهای موضوعی مختلفی بر قرآن تدوین یافته و دانسته نیست که این فهرست کدامین آنهاست. به هر حال این کتاب - که اکنون فهرست واژگان و موضوعات را یکجا دارد - اثری است کم حجم، پر کاربرد و سودمند.

● کتابنامه بزرگ قرآن کریم

محمد حسن بکایی. (چاپ اول: تهران، دانشگاه امام صادق(ع) / مرکز نشر فرهنگی

قبله، ۱۳۷۵). ۲۰۳ص، وزیری
در این جلد کتابهایی که حرفهای آغازین آنها «ب-پ» است به گونه ای که بیشتر توضیح داده ایم، فهرست شده است و در پایان تمام کتابهای فهرست شده به صورت موضوعی فهرست شده است. (ر. ک: آینه پژوهش، ۶۰/۳۷).

📖 قرآن و حدیث

● گیاهان در قرآن

دکتر محمد اقتدار حسین فاروقی. ترجمه احمد نمایی. (چاپ اول: مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۷۴).

۱۵۲ص، وزیری

مؤلف در این کتاب توصیفی علمی از گیاهان و فرآورده هایی که در قرآن از آن یاد شده است ارائه می دهد. در این کتاب افزون بر گیاهانی که نام برده شده، از رستنیهایی که با تعبیر عام، همچون شجره، حب، آب، سبزیهای خوردنی و نبات از آنها یاد شده است، بحث گردیده و مجموعاً از سی

بحثهایی است که در فصول دیگر کتاب تبیین شده است.

شرائط امر به معروف و نهی از منکر در فصل پنجم بتفصیل بحث شده و این بحث نکات ارجمند و تازه فراوان دارد. از جمله کاوشها همه جانبه بحث «تأثیر» مراتب و مراحل این دو فریضه، فصل پایانی کتاب را تشکیل می‌دهد. کتاب اثری است خواندنی و ارجمند و درس آموز.

● صلاة اللیل

میرزا غلامرضا عرفانیان (چاپ چهارم):

قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۴.

ج ۲، ص ۴۵۹، وزیری

کتاب شامل مباحثی درباره نماز شب است که به گونه استدلالی مورد بحث قرار گرفته است. از چایی نامناسب و تنظیمی نه چندان دلچسب برخوردار است. ترجمه و تنظیم درست، این کتاب را سودمند خواهد ساخت.

● احکام تقلید و اجتهاد

عبدالرحیم موگهی. (چاپ دوم: قم،

دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵).

ص ۲۳۴، وزیری

تنظیم کننده، احکام مربوط به تقلید و اجتهاد را در دو بخش و مجموعاً سیزده فصل براساس فتاوی مرحوم امام خمینی تنظیم کرده است.

● بیخ فلسفه و کلام

● النور المتجلی فی الظهور الظلی

حسن حسن زاده آملی. (چاپ اول: قم،

مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی،

۱۳۷۵). ۱۶۸ ص، رقی

پژوهشی است دقیق در اثبات «وجود ذهنی» که در یک مقدمه، سه فصل و یک خاتمه سامان یافته است. در مقدمه کتاب موضوع بحث تنقیح شده و در فصل اول اصول و مبانی بحث به تحریر کشیده شده است. فصل دوم دلایل و براهین اثبات وجود ذهنی است و

در فصل سوم از اشکالها و نقضها بر این موضوع سخن رفته و بدانها پاسخ داده شده است. خاتمه کتاب گزیده‌ای است از بحثهای کتاب و نتایجی که این پژوهش به دست داده است.

● ترجمه و شرح بدایة الحکمه

علی شیروانی. (چاپ سوم: قم، مرکز

انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵).

ج ۲، ص ۴۵۹، وزیری

ترجمه و شرحی است گویا از اثر ارجمند علامه طباطبایی: بدایة الحکمه. در این مجلد بخشهای پنجم (ماهیت و احکام آن) ششم (مقوله‌های دهگانه) هفتم (علت و معلول) هشتم (تقسیم موجود به واحد و کثیر) در ضمن فصول متعددی شرح شده است. بیشتر از این شرح و چگونگی آن بتفصیل سخن گفته شده است. (ر. ک: آینه پژوهش، شماره ۲۴).

● ترجمه و شرح بدایة الحکمه

علی شیروانی. (چاپ دوم: قم، مرکز

انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵).

وزیری

این جلد آخرین مجلد از مجموعه چهار جلدی شرح بدایة الحکمه است، شامل ترجمه و شرح بخش دوازدهم آن که مرتبط است با مباحث واجب الوجود، اثبات ذات، صفات و افعال واجب الوجود. بیشتر از این شرح بتفصیل یاد کردیم. (ر. ک: آینه پژوهش، شماره ۲۴).

● بیخ اخلاق و تعلیم و تربیت

● زیارت خدا

مهدی رضایی و علی اکبر مظاهری. (چاپ

اول: قم، مرکز تحقیقات اسلامی جانبازان،

۱۳۷۵). ۹۶ ص، رقی

این کتاب پژوهشی است درباره «عیادت

در نگاه معارف اسلامی». عیادت یکی از آداب ارجمند اجتماعی اسلام است و نقش آن در ایجاد الفتها و زدودن کدورتها و رهانیدن بیمار از تنشهای روحی انکارناکردنی است. در این کتاب در ضمن چهار بخش به فضیلت و ارزش عیادت و پاداش آن، آداب عیادت و وظایف عیادت کننده، بیمار و وظایف او درباره عیادت کنندگان، انواع عیادت، عیادت از بیماران، جانبازان و ... پرداخته شده است.

● قریب

صالح الوردانی. سید محمد

جوادمهری (چاپ اول: قم، بنیاد

معارف اسلامی، ۱۳۷۵).

ص ۳۴۱، رقی

صالح الوردانی نویسنده و مبارز بزرگ مصری است که همواره تشنه یساقتن حقیقت بود. وی در طول سالهای مبارزه ضمن همکاری با مبارزان مذهبی مصری به پی جویی نقاط قوت و ضعف آنها می‌پرداخت در نتیجه این بررسیها به نکته اصلی رهنمون شد و دریافت که علل همه این شکستها در تئوریهایی است که بر پایه فقه اهل سنت و بویژه گرایش وهابی ریخته می‌شود. از این رهگذر به اندیشه تشیع نزدیک شد و کم کم به حقیقت رسید و شیعه گشت. شرح این ماجرای شیرین و خواندنی، همراه صدها نکته تاریخی، سیاسی و حدیث شناسی، در این کتاب آمده است.

● مدیریت اسلامی

محمد حسن نبوی. (چاپ دوم: قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵).

۲۶۵ص، وزیری

نویسنده مهمترین مباحث مربوط به مدیریت را از دیدگاه اسلامی طی دوازده فصل به بحث کشیده است: حکومت و مدیریت اسلامی، برنامه ریزی و ارکان آن، سازمان دهی، رهبری و رفتار وی، انگیزش، کنترل، پیگیری، تصمیم گیری، سلوک مدیران و لغزشگاههای مدیریتی از مباحث کتاب است. نویسنده مدعی است کتاب را با نگرش به دانش مدیریت و با تکیه بر از منابع اسلامی نگاشته است. تکیه بیشتر کتاب بر منابع دست دوم است.

● حضور قلب در نماز

علی اصغر عزیزی. (چاپ اول: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی).

۲۰۰ص، رقمی

این کتاب پژوهشی است درباره علل عدم حضور قلب در نماز و راههای پیشگیری از آن. مؤلف آن را در چهار فصل و یک ضمیمه سامان داده است. در فصل اول از اهمیت و امکان حضور قلب سخن گفته است و در فصل دوم عوامل حواسپرتی را برشمرده است. در فصل سوم از عوامل حضور قلب سخن گفته، و در فصل چهارم به پرسشهایی در این زمینه پاسخ گفته است. در ضمیمه کتاب علل ترک نماز و راههای درمان آن بحث شده است.

● جوانان و انتخاب همسر

علی اکبر مظاهری. (چاپ سوم: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۴).

۲۶۰ص، وزیری

این کتاب در ضمن هفت فصل به مسائل مرتبط با ازدواج، انتخاب همسر و... پرداخته است. به هنگام نشر چاپ اول آن درباره محتوای کتاب سخن گفته ایم. (آینه پژوهش، شماره ۲۷/۸۸).

● تاریخ و شرح حال

● داستان باستان

حسین نوری. (چاپ دوم: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵).

۲۲۱ص، رقمی

در این کتاب بر روی هم بیست و پنج واقعه تاریخی، شرح حال، گفتگو، نامه و رویاروییهای مختلف گزارش شده است. کتاب مجموعه ای است خواندنی و پندآموز. فاتح سی و شش کشور (دربارۀ اسکندر)، فردوسی در بزم شاعران، زید مرد علم و شمشیر، یحیی بن زید مردی پولادین در راه هدف، عیسی بن زید مرد آگاه، شجاع و وارسته، کمیت شاعر آگاه و مسئول، امیر ابوفراس شاعری که تا سرحد جان فداکاری کرد، پیمان شکنی همه طوایف بهبود، دعبل مردی که دار خود را به دوش می کشید، از عناوین این کتاب است.

● المهاجر العالمی

رایزنی فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در بیروت. (چاپ اول: بیروت، رایزنی فرهنگی ایران، ۱۴۱۷). ۳۰۴ص، وزیری

کتاب که به مناسبت بزرگداشت سومین سال فوت مرحوم شیخ حبیب آل ابراهیم تنظیم و نشر یافته است، شامل گزارشی از زندگی او توسط خود وی، شرح حالی از وی توسط شیخ جعفر مهاجر و دو رساله او در مباحث کلامی، یک رساله درباره نویسندگان نخستین جهان اسلام و قصیده وی در غدیر.

● سیمایی از شیخ بهایی در آینه آثار

محمد قصری. (چاپ اول: مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۷۴). ۲۱۳ص،

وزیری

زندگینامه شیخ بهایی در پیشگفتار کتاب آمده است و در فصلهای بعدی شیخ از نگاه

آثارش مورد مطالعه و تحقیق قرار گرفته است. ویژگی فقهی وی با مطالعه جامع عباسی، جنبه اصولی او از زاویه الزیفة فی الأصول، دانش ریاضی وی از دریچه خلاصه الحساب، علم نحو وی در سیمای صمدیه و ادبیات او در کتاب کشکول نشان داده شده است.

کتاب دارای فواید حاشیه ای بسیار مفیدی است؛ از قبیل نسخه شناسی کتب شیخ بهایی، آثار مهم نویسندگان مقدم بر شیخ در هر رشته از علوم یادشده و غیر آن.

● سرشک خون

عبدالرحیم موگهی. (چاپ دوم: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵).

۱۴۲ص، وزیری

تنظیم کننده تعدادی مرثیه درباره امام حسین(ع) و یاران وی را از کتّاب متّهی الآمال و نفس المهموم گزینش کرده و به آنها نظم داده است. برای مرثیه خوانیها مفید است.

● زنان دانشمند و راوی حدیث

احمد صادقی اردستانی. (چاپ اول: دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵). ۴۰۸ص، رقمی

این کتاب شرح حال و نمونه ای از آثار و روایات بانوانی است که از رسول الله(ص) و امامان(ع) روایت نقل کرده اند. کتاب در سه بخش تنظیم شده است: در بخش اول شرح حال شصت و هشت تن از زنانی گزارش شده است که از رسول الله(ص) روایت نقل کرده اند. و در بخش دوم- که از دوازده فصل تشکیل شده است- شرح حال بانوانی آمده است که از امامان(ع) روایت کرده اند، به تفکیک روایت کنندگان از هر

امام(ع). و در بخش سوم از کسانی یاد شده است که با واسطه از معصوم(ع) روایت کرده‌اند.

مؤلف در ضمن نقل روایتهای نقل شده، توضیحات سودمندی درباره روایات افزوده است و در ضمن مقدمه‌ای از چگونگی این پژوهش سخن گفته است. کتاب بر روی هم اثری است سودمند و خواندنی.

کتاب مجموعه‌ها

● **مجموعه مقالات اولین سمینار مدیریت آموزشی**
مصطفی نیکنامی. (چاپ اول: تهران، دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۷۴).

۱۹۲+۹ ص، وزیری
کتاب شامل یک مقدمه و هفده مقاله از نویسندگان مختلف است که مدیریت آموزشی را از زاویه‌های گوناگون مورد بحث قرار داده‌اند. تأمین منابع مالی، ویژگیهای رفتاری مدیر، روان‌شناسی مدیریت، ایجاد انگیزه در معلمان، تکنولوژی آموزشی، نظارت و راهنمایی تعلیماتی و باید‌ها و نبایدها در نظام برنامه‌ریزی درسی ایران، بخشهایی از مباحث کتاب است.

کتاب ادبیات

● **تعلیم المحاده العربیه**
محمود شکیب انصاری. (چاپ اول: اهواز، انتشارات دانشگاه شهید چمران، ۱۳۷۵). ۵۲۹ ص، وزیری

مؤلف این کتاب را به انگیزه آموزش مکالمه عربی به دانشجویان رشته زبان و ادبیات عرب رقم زده است. مؤلف افزون بر تجربه طولانی تدریس این رشته و تحقیق و جستجو در چگونگی زبان و ادبیات عرب، از جزوه‌های متعدد آموزش مکالمه عربی و شیوه‌های آموزش زبان در کشورهای گوناگون بهره گرفته است.

کتاب در هیچ‌ده درس تدوین یافته است و در ضمن هر درس موضوعی ویژه مطرح

شده و ضمن آن مطالب آموزشی عرضه شده است. تمرین و تطبیق طرحها و نقشه‌ها نیز در جهت یاری‌رسانی دانشجویان در جمله‌سازی و تکمیل جمله‌ها بدان افزوده شده است. حروف کتاب خوب نیست و به لحاظ ناساستواری در حروفچینی گاه اشکالهای املائی و سجاوندی در کتاب راه یافته است که در متن آموزشی شایسته نمی‌نماید.

● کاروانی از شعرهای عاشورایی

مرکز پژوهشهای فرهنگی بنیاد شهید. (چاپ اول: تهران، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، ۱۳۷۴). ۱۸۲ ص، رقمی

انجمن ادبی شاعران انقلاب اسلامی در شیراز، محفلی نورانی به پاداشته و در آن شاعران، مرثیه‌سران و ثناگویان امام حسین(ع) مظلومیت حسینی را فراز آورده‌اند و والایها و عظمت‌های حماسه‌کربلاییان را سروده‌اند و فضایل آن عزیزان را در قالبهای فخیم و شورآفرین و گدازنده شعر ریخته‌اند. و این مجموعه یادگار آن مجمع است؛ سعیشان مشکور باد. و این هم نمونه‌ای از یکی از اشعار:

کاش می‌گشتم فدای دست تو
تا نمی‌دیدم عزای دست تو
خیمه‌های ظهر عاشورا، هنوز
تکیه دارد بر عصای دست تو
از درخت سبز باغ مصطفی
تافتاده شاخه‌های دست تو
اشک می‌ریزد ز چشم اهل دل
در عزای غم‌فزای دست تو
یک چمن گل‌های سرخ نینوا
سبز می‌گردد به پای دست تو
در شگفتم از تو ای دست خدا
چيست آيا خونبهای دست تو

● مباحث فی علم الصرف

محمود شکیب انصاری. (چاپ اول: اهواز، انتشارات دانشگاه شهید چمران، ۱۳۷۵). ۳۴۳ ص، وزیری
مؤلف از استادان زبان و ادبیات عرب و خود از عربیزبان این مرز و بوم است. وی در ضمن سالها تدریس علم صرف نیاز مبرم دانشجویان و استادان را به کتابی که از یکسوی استوار باشد و پرمایه و از سوی دیگر روان و سهل‌الوصول احساس می‌کند و بدین سان با جستجو در منابع کهن این کتاب را تدوین می‌کند. وی ابتدا بتفصیل و دقت درباره علم صرف بحث کرده است و آنگاه مباحث صرفی را در ضمن بیست و یک بحث پژوهش کرده و بحثها را با تمرینها و سئوالها پایان داده است.

کتاب علمی

● دانش صرف فضا

حسین نوری. (چاپ دوم: قم، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۵)
در این کتاب نتیجه مطالعات در هستی و گستره فضا و آیات قدرت لایزال الهی عرضه شده است. حضرت آیت‌الله نوری در فرصتی تعطیلی و حدود بیست و پنج سال قبل، در جهت به دست آوردن آگاهی‌هایی از علم درباره اجرام کیهانی و کرات آسمانی به مطالعه می‌پردازد و نتیجه مطالعات خود را بدین صورت عرضه می‌کند. وسعت فضا، عظمت عالم هستی، منظومه خورشید، فاصله ستارگان تا فاصله کهکشانها و ... برخی از عناوین کتاب است.